

Димитар МИРЧЕВ

*"Demokrat i jat a
e dogovor
na narodot
so lideri t e!"*

Овој текст е пишуван само два дена пред почетокот на Самитот на НАТО во Букурешт, на кој Македонија може да биде поканета да се придружи на членството на северноатлантската алијанса, но и не мора, ако е до ставот на нашиот јужен сосед. Тој има формално право да го блокира нашиот влез во Алијансата. Настанот е клучен, влогот е многу голем, колку за Македонија толку и за т.н. Јадранска тројка, Македонија заедно со Албанија и со Хрватска; но не е помалку значаен ниту за регионот и за Алијансата па, и за безбедносната конфигурација на Европа.

Сигналите и индикациите од последниве денови, како од Брисел така и од Љубљана и од другите европски престолнини, но и од Вашингтон се поволни. Има реални изгледи Македонија да влезе во НАТО, па дури и со некоја условна клаузула или со "резервација" за полноправно членство. Имено, сигналите говорат дека реализмот на членките на Алијансата, особено на највлијателните, ќе го надвлееат "смешниот" став на Грција (како што пред не-

колку дена се изрази амбасадарот и добар познавач на Балканот - Лоренс Иглбергер), и анахронитот и минатовековен ментален склоп на грчката политика, според оценката на поранешниот шеф на Пентагон - Доналд Рамсфелд. Но, за Македонија е многу поважно тоа што Букурешт означува, по сè изгледа, заторање на една страница од нејзината нова историја и шанса да се сврти кон своите вистински проблеми, перспективи и иднина. Дури сега, по седумнаесет години неизвесност, тактизирање, играње пинг-понг и сизифовско настојување да се ослободи од кратенката FYROM, по 17 години занимавање со прашањето на своето опстојување како национална држава и држава со национален идентитет, Македонија има шанса да го заклучи во своја корист т.н. диспут со Грците.

Во меѓувреме, наспроти сите пречки, блокади, изоляции, Македонија дојде до статус на високорангирана земја на листата на транзициони земји (според минатомесечниот Извештај на германската фондација "Бертелсман", таа е на 21. место од 125 земји во транзиција, значително пред Србија, Црна Гора, Албанија, БиХ, Турција, а во повеќе домени

БУКУ

ЗАВР

МАКЕДОНСКО

Во јануари 1992 година коалиционата Влада на Мицотакис требаше да падне, да не го покренеше прашањето за името на Македонија. Не можат Грците сто години да си ги решаваат владините, внатрешните, економските, социјалните и другите прашања ниту, пак, прашањата на човековите права, малцинските права, вклучувајќи ги и македонските, со тоа што ќе ја негираат и ќе ја оспоруваат македонската нација и држава.

Тоа значи дека Букурешкиот самит, објективно води кон завршица на долговремената шах-партија со Грците. За нас, ова е уште поважно од само-влезот во НАТО. Добра прилика е и за рекапитулација на целиот развој на политичките односи и позицијата на Македонија во меѓународната заедница, во изминатите речиси две децении. Тој развој навистина беше под значителен печат и неповолно влијание на односите со јужниот сосед. Влезот во ОН со референтното име БЈРМ беше понижувачки и на долг рок штетен за Македонија. Меѓутоа, тоа беше цената за нашето опстојување како држава и нација. Немаше други алтернативи за опстојување и за прием на Македонија во ОН, односно во меѓународната заедница. Македонија до денес опстои како Македонија, наспроти БЈРМ. Денес многумина го критикуваат Глигоров заради кратенката. Многумина пиони и солдати се прават генерали по битката. Треба да се сфати дека немаше алтернатива. БЈРМ или Македонија. Опстои Македонија и во овие 17 години ја доведоме до високопозиционирана кандидатура за Европската унија и за НАТО.

и пред Бугарија и Романија). Според УНДП (2007), македонскиот бруто општествен производ (БОП или ГДП) по жител е веќе повеќе од 7.200 долари и го надминува просекот на регионот. Извештаите на Конгресот на САД, на Европската унија, на Советот на Европа, тука мислам на последните годишни извештаи за прогресот во Македонија, се многу поволни. Ова сè значи дека Македонија и како БЈРМ, и како блокирана и непризната држава од страна на Грција, успеала да постигне одржлив и експанзивен развој. Имајќи ги предвид дури и внатрешните проблеми - меѓуетнички, односно албанско-македонски, па опозициски-позициски, па социјални, стопански, образовни итн.

Зашто по таков 17-годишен развој, призната како Република Македонија од 121 земја-членка на ОН, од четири од петте постојани членки на Советот за безбедност, од две третини на популацијата во светот во државите-членки на ОН, Македонија воопшто треба да попушта во т.н. преговори со Грците, а за нашето име? Се разбира дека не треба. Па, сепак, државно-политичкиот врв

Членките на Алијансата, особено највлијателните, ќе го надвладеат "смешниот" став на Грција (како што вели добриот познавач на Балканот - Лоренс Иглбергер), и анахроничниот и минатовековен ментален склоп на грчката политика (како што оценува поранешниот шеф на Пентагон - Доналд Рамсфелд).

процени дека епизодата со Грците треба да се заврши. На 28 март се усогласи ставот дека последниот предлог на Метју Нимиц Република Македонија (Скопје) може "да биде добра основа за компромисно решение". И дека предлогот на Нимиц го смета за последен и финален. И-точка. Букурешт, неБукурешт, ова е конечниот предлог на Македонија. Македонија сега е во позиција, со оглед на околностите, да им каже на Грците, но и на НАТО и на ЕУ и на меѓународната заедница - **Take it or leave it!** Нема сомневање дека терминот Република Македонија не е ист со терминот - Република Македонија (Скопје). Но, вториот е значително подобар од БЈРМ и многу полесно ќе се изгуби од меѓународната употреба.

Се разбира, има цел кош прашања - како понатаму со тој термин, дали ќе се

РЕШТ 2008: ШНИЦА НА -ГРЧКИОТ ГАМБИТ?

прифати, дали ќе нè натераат на некои отстапки со протоколи во спогодбата за ова име, нема ли Скопје да стане супститут за Македонија? Итн. За тоа сè - по тоа. Битно е што Македонија го затвори прашањето, што ја дефинира својата "црвена линија" и што ги натера Грците во дефанзива од која нема назад. Нема **staus quo ante**. Наводно, Бакојани, Караманлис и компанија не биле задоволни од предлогот. Сеедно, нема повеќе разговори, преговори, кафе-муабети и сл. за начелни прашања. Вистина, еднаш треба да се стави крај на разговорите со Грците. Што добија тие од целиот овој комплекс на разговори и преговори за името на Македонија? Барем два-три пати нивните влади се одржаа во Парламентот - со антимакедонски пароли. За време на изминатиот викенд, последен пат, на Караманлис му се изгласа доверба во Парламентот, заради Македонија. За социјални и за економски прашања Владата требаше да падне како зрела крушка. Така почна и спорот, односно негирањето на Македонија, во јануари 1992 година: коалиционата Влада на Мицотакис требаше да падне, да не го покренеше прашањето за името на Македонија.

До Бога, не можат Грците сто години да си ги решаваат владините, внатрешните, економските, социјалните и другите прашања ниту, пак, прашањата на човековите права, малцинските права, вклучувајќи ги и македонските, со тоа што ќе ја негираат и ќе ја оспоруваат македонската нација и држава. Се чини дека меѓународно расте свеста за тоа. Што се однесува до Македонија, добро е тоа што не сме направиле ништо да ја дестабилизираме Грција. А сме можеле. Сепак, тие се наши соседи.